JAARPLAN 2024

Gelijke gezondheidskansen

Ieder kind in Amsterdam moet de kans krijgen om gezond en veilig op te groeien en zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Als SAG Zorgontwikkeling staan we daar met onze partners in de Ouder- en Kind teams voor. We volgen daarom preventief de ontwikkeling van kinderen en sluiten vanuit gezamenlijk partnerschap aan bij (aanstaande) ouders[1] . We bieden zorg op maat en kijken met een brede blik. Om gelijke kansen voor kinderen te realiseren investeren we ongelijk; we hebben extra aandacht voor kinderen die onze ondersteuning het hardst nodig hebben.

[1] Met ‘ouders’ bedoelen we de wettelijke vertegenwoordigers van het kind

SAG-JGZ is er voor (aanstaande) ouders en hun kind(eren) van - 9 maanden tot 4 jaar en werkt grotendeels vanuit de eerstelijns Gezondheidscentra van SAG (Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra) en GAZO. De samenwerking met de Gezondheidscentra - waar onder andere huisartsen, doktersassistenten, praktijkondersteuners, psychologen en paramedici werken- zorgt ervoor dat signalen op het terrein van opgroeien en ontwikkelen adequaat en snel kunnen worden opgepakt. De huisartsen in de gezondheidscentra zijn in de meeste gevallen ook de huisarts van het gezin. Naast onze JGZ-locaties in de gezondheidscentra Banne Buiksloot (Noord), NDSM-werf (Noord), Borgerstraat (West), Staatsliedenbuurt (West), De Vaart (Nieuw West), Holendrecht (Zuidoost), Nellestein (Zuid0ost), Venserpolder (Zuid0ost), Oosthoek (Oost), de Keyzer (Oost), Sportheldenbuurt (Oost) zijn we ook gevestigd in OKT Gaasperdam (Zuidoost), Geboortecentrum (West) en Dufayhuis (Zuid). Onze antroposofische consultatiebureaus zijn te vinden in het Dufayhuis en gezondheidscentrum NDSM-werf. Vanuit onze locatie Borgerstraat voeren we ook JGZ uit t.b.v. cliënten met jonge kinderen van 'het Oranjehuis'. Het Oranjehuis is onderdeel van Blijf Groep Amsterdam. Voor het 'Zij aan Zij huis' (van het Leger des Heils), dat beschermd wonen biedt aan alleenstaande kwetsbare (tiener)moeders met vaak psychische problemen en een verslaving, bieden we JGZ op hun locatie. Vanuit gezondheidscentrum Holendrecht leveren we, op verzoek van de kinderartsen van het Amsterdam UMC, JGZ aan de zieke kinderen die nog niet naar huis kunnen en zolang verblijven in het Jeroen Pit Huis.
Als SAG JGZ geloven we in, en bieden we ouders, continuïteit van zorg. Een vast team van verpleegkundige en arts volgen het kind en zijn ouder vanaf geboorte tot en met het 4e jaar en overdracht naar een JGZ-organisatie 4-19.
SAG Zorgontwikkeling biedt behalve JGZ 0-4 jaar ook diverse cursussen en workshops voor aanstaande ouders en jonge ouders onder de noemer Rondom de Geboorte.

Om gelijke (gezondheids)kansen voor Amsterdamse kinderen te realiseren is het belangrijk dat we kinderen en gezinnen in kwetsbare situaties nog beter bereiken. Hiervoor is het nodig dat we goed aansluiten bij de leefwereld en we nog beter samenwerken met ouders vanuit gelijkwaardig partnerschap. Maar ook dat we tijdig (risico's op) gezondheids- en opgroeiproblemen signaleren en tijdig de juiste hulp inzetten als dat nodig is. Doordat we in de wijken geworteld zijn en outreachend werken, zijn we al goed in staat gezinnen in kwetsbare situaties te bereiken. Door slim samen te werken met onze netwerkpartners willen we duurzame preventieve impact realiseren voor de Amsterdamse gezinnen in het algemeen en specifiek voor gezinnen in kwetsbare situaties.
Om de ambitie van gelijke gezondheidskansen voor Amsterdamse kinderen te realiseren en kinderen met een stevige basis de toekomst tegemoet te laten gaan, zetten we de in 2023 ingezette koers in 2024 voort. De Samenwerkings Overeenkomst OKT, missie/visie OKT en inkoop-overeenkomst is ons kader. Voor 2024 hebben we de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Samenwerken in partnerschap
2. Versterken preventieve impact en passende zorg op maat
3. Versterken vakmanschap - continue leren
4. Vaccinatiegraad monitoren en stimuleren 5. Borgen aanbod Rondom de Geboorte

Speerpunten 2024

1. Samenwerken in partnerschap

De jeugdverpleegkundigen en de jeugdartsen werken vanuit gelijkwaardigheid en partnerschap samen met ouders, waarbij ieder vanuit zijn eigen specifieke deskundigheid van (meer)waarde is. De jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen voegen waarde toe vanuit hun vakmanschap. Deze manier van werken (samen beslissen), vraagt om een houding die aansluit bij de waarden, drijfveren en behoeften

van de ander en een voortdurende check in de communicatie. Samen beslissen doet recht aan ieders autonomie en zorgt voor een gedragen oplossing in het belang van het kind.

Werken vanuit partnerschap is ook essentieel bij het samenwerken met netwerkpartners en in de wijken. Naast deze houding van partnerschap vraagt goed samenwerken ook dat je elkaar kent. Dat betekent dat er tijd en ruimte moet zijn voor de JGZ-professionals om te investeren in integrale samenwerking en om te bewegen in relevante (lokale) netwerken en daar zichtbaar en beschikbaar te zijn.

In 2024 zetten we in op:

- We herijken de formatie per wijk/ buurt om zo, daar waar nodig, meer capaciteit en expertise in te zetten voor kinderen en gezinnen in sociaaleconomische achterstand en meer zorg op maat te bieden. We relateren dit ook krimp en/of groei van de bevolking in een aantal buurten.
- Het versterken van de samenwerking en partnerschap met de geboortezorgketen en buurtteams. Deelname werkgroepen masterplan Zuidoost, West en Noord en wijkcoalities kansrijke start.
- Het verder vergroten van de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de JGZ-professionals binnen het OKT, de wijk en de sociale basis, zoals voorscholen en kinderdagverblijven. We brengen actief signalen over (risico's op) gezondheidsproblemen en achterstanden vanuit onze werkpraktijk in.
- Intensiveren van de samenwerking met de gezondheidscentra waarin we zijn gehuisvest en de informele zorg in de wijk.
- Continue leren: Scholing en intervisie op het gebied van slim samenwerken en werken vanuit partnerschap.
- Het verbeteren van onze telefonische en digitale toegankelijkheid voor (a.s.) ouders.

2. Versterken preventieve impact en passende zorg op maat

Meer passende zorg op maat

Optimaal aansluiten bij ouders betekent steeds maar weer afstemmen op wie je voor je hebt, wat nodig is en waarin samen beslissen vanzelfsprekend is. Richtlijnen uit het Landelijk Professioneel Kader zijn bedoeld om weloverwogen te gebruiken als hulpmiddel bij het leveren van passende zorg op maat. De JGZ-professional bepaalt samen met de ouders wat goede zorg is en kijkt daarbij ook naar de sociale en maatschappelijke context. We bieden meer zorg bij gezinnen die de JGZ het hardst nodig hebben. Onze jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen benaderen elk kind, elk gezin en elke situatie als uniek. Op individueel niveau wordt samen met de ouders besloten welke zorg nodig is. Dit vraagt dat jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen in staat zijn om bij sommige gezinnen juist minder in te zetten dan gemiddeld en om los te laten.

In 2024 willen we meer passende zorg op maat bieden. Hiervoor is het nodig dat we de formatie per wijk/buurt herijken en onze professionals inspireren, ondersteunen en begeleiden door middel van scholing, intervisie en delen van good practices. Daarnaast moeten we zorgen dat Kidos (digitaal dossier JGZ) het flexibel werkproces optimaal ondersteunt. Verder zullen we een start maken met het opleiden van onze verpleegkundigen in de Pluis-Niet Pluis methodiek[2]. Ook willen we nog meer zicht krijgen op voorspellende risicofactoren in de wijken waar we werkzaam zijn. Op basis van de aan-/afwezigheid van deze risicofactoren, kunnen onze professionals makkelijker keuzes maken om bij het ene gezin meer zorg te bieden en bij het andere gezin juist minder. Zo faciliteren wij onze professionals ook bij het loslaten van gezinnen als dat kan. De risico's gaan we met onze partners in het OKT verder uitwerken. Daarvoor maken we ook een analyse van de no-shows. Daarnaast zetten we verder in op het gebruiken van

[2] Pluis niet Pluis is een vorm van taakherschikking waarbij verpleegkundigen de vaardigheden aanleren om consulten uit te kunnen voeren bij gezonde kinderen, inclusief delen van het lichamelijk onderzoek.

beschikbare data om zo effectieve preventie en zorg te kunnen bieden, die aansluit bij de vragen van de wijk.

Uitbreiden prenataal contactmoment
Om onze preventieve impact te vergroten is het belangrijk dat we als JGZ al betrokken worden in de prenatale fase bij zwangeren in kwetsbare situaties. Goede communicatie met aanstaande gezinnen en een nauwe samenwerking tussen alle partners rond zwangeren in een kwetsbare situatie is van essentieel en doorslaggevend belang. Dit draagt bij aan een beter zwangerschapsproces, betere geboorteuitkomsten en een beter toekomstperspectief voor kinderen. Sinds juli 2022 heeft de JGZ de wettelijke taak prenataal huisbezoek gekregen en dit contact aan te bieden aan zwangeren in kwetsbare situaties. In 2024 willen we het aantal prenatale contactmomenten verder vergroten. Om dit te realiseren intensiveren we onze samenwerking met de gezondheidscentra en de geboortezorgketen. En benutten we het netwerk van Rondom de Geboorte.

Individuele contactmomenten en gezamenlijke aanpakken vergroten
Ook na de prenatale fase is het, zeker voor gezinnen in kwetsbare situaties, van belang intensief betrokken te blijven vanuit de JGZ en nauw te blijven samenwerken met onze (lokale) netwerkpartners. We bieden dan ook niet alleen individuele ondersteuning op maat, zoals extra huisbezoeken, extra contactmomenten, Triple P en Video Interactie Begeleiding (VIB), maar zetten ook in op meer gezamenlijke aanpakken i.s.m. onze netwerkpartners. 'Baby's beste start', de baby-inloop, themabijeenkomsten rondom huilen, troosten, slapen, vaccinaties zijn enkele voorbeelden van onze gezamenlijke aanpakken die we inzetten. In 2024 zetten we deze gezamenlijke aanpakken voort, pogen we weer centering parenting in te zetten en onderzoeken we de mogelijkheden om nieuwe aanpakken zoals centering support in te zetten.

Verhogen deelname aan de voorschool
In de afgelopen periode zijn er signalen dat de deelname aan de VVE in de focusgebieden is verminderd. In het kader van het realiseren van een stevige basis voor alle Amsterdamse kinderen is dit een zorgelijke ontwikkeling. Vanuit de JGZ kunnen wij een rol spelen in het verhogen van de deelname aan de VVE. We blijven daarom de deelname aan VVE goed monitoren. We signaleren en onderzoeken de oorzaken/ drempels voor het niet deelnemen, voeren motiverende gesprekken met ouders en versterken we de contacten met de voorscholen in de wijk.

Keuzes maken en meer inzetten op collectieve aanpakken
De druk op de jeugd(gezondheids)zorg is groot. We worden allemaal geconfronteerd met een hoge caseload en wachtlijsten, zeker bij de specialistische jeugdzorg. De komende jaren zal er naar

---

verwachting bovendien verder bezuinigd worden op de jeugdzorg. Dit vraagt om keuzes maken; wat doen we wel en wat doen we niet en voor wie maar ook om een andere manier van denken en kijken over het bieden van zorg. Wachtlijsten bij logopedisten en het MOC zorgen ervoor dat kinderen niet snel een behandeling krijgen. Ook is de vraag of een dergelijke verwijzing altijd nodig is. Afgelopen jaar is het preventief logopedisch spreekuur in OKT Gaasperdam voor 0-4 jarigen gestart uitgevoerd door de GGDlogopedisten. Wanneer een verwijzing logopedie op zich laat wachten zetten we extra huisbezoeken in.

Naast ongelijk investeren om gelijke kansen te bevorderen, zullen we de komende tijd verder moeten nadenken over hoe we ook meer gebruik kunnen maken van collectieve aanpakken om gezond en veilig op te groeien. Dit zullen we met onze partners in het OKT in 2024 verder onderzoeken.

3. Vakmanschap en continue leren

Werken vanuit partnerschap en het bieden van zorg op maat vraagt veel vakmanschap van onze jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen. We werken vanuit de 'evidence based practice'; ons aanbod en dienstverlening is op basis van wetenschappelijke kennis, professionele expertise en de ervaringen van de ouders zelf met als doel het verschil te maken door impactvolle preventie te bieden. Het betekent vakwerk leveren vanuit de bedoeling en (maatschappelijke) opdracht van de JGZ waarbij de JGZrichtlijnen ondersteunend zijn aan het uitoefenen van het vakmanschap. Het is voorwaarde om zorg op maat te leveren en vereist een houding van partnerschap. Dat betekent ook dat de JGZ-professional aanpassingen maakt en durft te maken, om passende zorg op maat te kunnen leveren voor dit ene kind in deze specifieke context. En dit bewust en beargumenteerd doet en hiervoor verantwoordelijkheid neemt om (te zeggen dat ze) bij het ene kind en gezin minder te doen en bij de ander meer. Samen beslissen en bepalen met de ouders wat bij dit kind het juiste is om te doen. Zo doen we recht aan ieders autonomie en dragen we zorg voor een gedragen oplossing in het belang van het kind.

Vakmanschap vraagt continue aandacht. Blijven leren, delen van ervaringen en reflecteren is onontbeerlijk hierbij. Ook in 2024 zullen we onze professionals hierin faciliteren door middel van een goed inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers, begeleide intervisie, scholingen, inspiratie/kennissessies en zorgen voor voldoende ruimte en tijd voor reflectie. In 2024 zal in scholingen en intervisie passende zorg op maat en werken vanuit partnerschap verder verdiept worden.

Ook vanuit onze ambitie om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven, zetten we in op continue leren en ontwikkelen.

4. Vaccinatiegraad monitoren en stimuleren

De vaccinatiegraad van kinderen in Amsterdam daalt. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, daarom gebruiken we de ervaringen die we hebben met motiverende gespreksvoering en de benadering die we hanteren op onze antroposofische consultatiebureaus op onze andere JGZ-locaties. We leveren hierbij zoveel als mogelijk maatwerk en blijven in verbinding met de ouders. Daar waar nodig zetten we extra contacttijd in en organiseren we groepsbijeenkomsten over vaccineren. We bieden de 22 weken prik en maternale griepvaccinatie laagdrempelig op elke locatie aan. We doen dit op de meeste locaties inloopsgewijs, zodat de zwangere zonder vooraf een afspraak te hoeven maken gevaccineerd kan worden. Behalve het implementeren van de Rotavirus-vaccinatie voor zuigelingen, zullen ook de nodige wijzigingen in het vaccinatieschema van het Rijks Vaccinatie Programma moeten worden doorgevoerd. Dit betekent dat we aanpassingen zullen moeten doen aan de JGZ-contactmomenten.

Naast het goed blijven monitoren van de vaccinatiegraden, zullen we samen met de JGZ-collega's van de GGD kijken wat mogelijk nieuwe strategieën zijn om het bereik te verbeteren.

5. Borgen aanbod Rondom de Geboorte

Het aanbod van “Rondom de Geboorte” richt zich op zwangeren en net-bevallen ouders in kwetsbare situaties, en voorziet in een grote behoefte. Door onze jarenlange ervaring en expertise staat er een goed en stevig netwerk in de geboortezorgketen en in de focuswijken. De samenhang en verbinding tussen Rondom de Geboorte en JGZ SAG, JGZ GGD en de gezondheidscentra van waar uit we werken is van grote meerwaarde. Signalen bereiken ons zo snel en worden snel opgepakt, (a.s.) ouders worden toegeleid. We blijven investeren in een goede samenhang en verbinding tussen Rondom de Geboorte, JGZ en de gezondheidscentra.
Door de intensieve samenwerking in de focuswijken zal er per januari 2024 gestart worden met één kraamopvangplek voor ongedocumenteerde kraamvrouwen in Zuidoost en met een pilot centering support voor Bulgaarse vrouwen in West. We zetten ons in om het aantal plekken kraamopvang uit te breiden. En bij een succesvolle pilot zullen we ijveren om de methode van centering support daar waar nodig en mogelijk verder uit te breiden.

Tot en met 2023 werd Rondom de Geboorte gefinancierd vanuit FPAJ. Voor 2024 is een subsidie toegekend. Gemeente Amsterdam wil de taak van prenatale voorlichting beter positioneren, inhoudelijk vernieuwen en doorontwikkelen op basis van en aansluiten bij de doelstellingen van het programma Gezonde en Kansrijke Start. Een kwartiermaker zal in opdracht van gemeente Amsterdam in 2024 in beeld brengen wat het huidige aanbod is en wat extra nodig is om aan te sluiten bij ontwikkelingen om te vernieuwen en continuïteit te bieden. SAG Zorgontwikkeling neemt actief deel aan de stuurgroep kwartiermaker.

Inzet – budget JGZ SAG Zorgontwikkeling

	Prijs per fte	**FTE jeugdvpk.**	**FTE jeugdarts**	**Totaal**
Jeugdverpleegkundige	€ 102.532,00	18,8		€ 1.927.598,00
Jeugdarts	€ 154.425,00		3,2	€ 494.160,00
Prenatale huisbezoeken: inzet jeugdverpleegkundigen		0,63		€ 64.537,00
Rijksvaccinatieprogramma		1,73	0,17	€ 203.931,00
Elektronisch Kind Dossier		0,4		€ 40.866,00
GroeiGids: groeiboekjes voor (a.s.) ouders				€ 17.514,00

Voor de uitvoering van JGZ 2024 zetten we 21,56 fte jeugdverpleegkundigen en 3,37 fte jeugdartsen in.

Totaal		**21,56**	**3,37**	**€ 2.748.606,00**

Tot slot

Elk kind verdient het om gezond en veilig op te groeien en zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Als SAG Zorgontwikkeling dragen we daar met ons werk dagelijks aan bij. Uniek is het bieden van continuïteit van zorg binnen de JGZ 0-4, onze antroposofische consultatiebureaus, Rondom de Geboorte en de verbondenheid aan de gezondheidscentra. SAG Zorgontwikkeling zal en wil blijvend investeren en ontwikkelen om goede passende JGZ en aanbod rondom de geboorte te bieden.